

B&W-advies

Aan:	het college van B&W	Van afdeling:	OWS
Portefeuillehouder:	P.H.H. Kragt	Adviseur:	drs. H.J. Oskam
Classificatie:	Openbaar	Telefoonnummer:	
Kenmerk:		Datum advies	21 februari 2008
Paraaf financieel adviseur d.d.		Afstemming in portefeuillehoudersoverleg:	Ja
	<i>B</i> 02-04-2008	Paraaf afdelingsmanager d.d.	<i>[Handwritten signatures]</i>
Onderwerp:	Stedelijk Kompas		

Samenvatting:

Een prioriteit van de rijksoverheid is de leefomstandigheden van daklozen te verbeteren en overlast te verminderen. Hieruit voortvloeiend heeft Den Helder als centrumgemeente maatschappelijke opvang/verslavingsbeleid/OGGZ in navolging van de vier grote steden een plan van aanpak maatschappelijke opvang, of Stedelijk Kompas, ontwikkeld alsmede een startnotitie OGGZ inclusief voorstel voor inzet extra OGGZ-middelen. Beide producten zijn in nauw overleg met regiogemeenten en maatschappelijke organisaties tot stand gekomen. Het Stedelijk Kompas moet voor 1 april 2008 bij het rijk worden ingediend. Het rijk heeft centrumgemeenten extra (AWBZ-)middelen in het vooruitzicht gesteld om lacunes in het opvangaanbod te realiseren. De kompassen zullen ook gebruikt worden bij de beoogde herverdeling van de gelden voor MOVB/OGGZ over centrumgemeenten.

Concept besluit:

1. Vast te stellen het concept-Stedelijk Kompas voor de Kop van Noord-Holland.
2. Vast te stellen de concept-startnotitie Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGz).
3. Vast te stellen de tekst van de bijgevoegde Raadsinformatiebrieven: *voorstel + concept_besluit*

Presidium verzoeken het voorstel door te geleiden naar de:

Commissie M.o. *19 mei 2008*
Raad

Opmerkingen van collegeleden & gemeentesecretaris:

	Burgemeester S. Hulman	Wethouder C.J.M. Hienkens	Wethouder J. Boskeljon	Wethouder B. Fritzsche	Wethouder P.H.H. Kragt	Wethouder L.R.E.P. Smit	Secretaris H. Raasing
AKKOORD	<i>[Signature]</i> 24/4	<i>CM</i>		<i>[Signature]</i>	<i>[Signature]</i> 24/4		<i>[Signature]</i>
BESPREKEN							
KENNISGEVING							

Parafenbesluit B&W d.d.:

Opgenomen in lijst akkoordstukken d.d.:

Vergadering B&W d.d.:

Beslissing:

14/4

1. Toelichting op het besluit

Achtergronden en bestuursopdracht

Medio 2006 is door het college van B&W vastgesteld de bestuursopdracht Stedelijk Kompas. De intentie te komen tot een plan van aanpak maatschappelijke opvang voor de Kop van Noord-Holland, of Stedelijk Kompas, vloeit voort uit het kabinetsbeleid.

Een prioriteit van het kabinet is de leefsituatie van dak- en thuislozen (of mensen die dat dreigen te worden) te verbeteren en daardoor criminaliteit/overlast te verminderen. Het kabinet wil bereiken dat niemand tegen zijn wil op straat verblijft. Daarvoor moeten opvangvoorzieningen beschikbaar zijn voor mensen die geen dak boven hun hoofd hebben. Na hun verblijf in de opvang hebben zij ook woon- en zorgvoorzieningen nodig die hen in staat stellen binnen hun mogelijkheden volwaardig aan de samenleving deel te nemen. Dat vraagt om een samenhangend lokaal beleid op het gebied van maatschappelijke ondersteuning, wonen en welzijn en aanpalende terreinen.

Als eerste stap is door het rijk met de vier grootste steden (G4) begin 2006 een plan van aanpak Maatschappelijke Opvang gemaakt bedoeld om een impuls aan de aanpak van de problematiek te geven. Van de overige centrumgemeenten wordt verwacht dat zij op basis van dit document een eigen plan van aanpak (of Stedelijk Kompas) maken. Dit plan moet voor 1 april 2008 worden ingediend.

Centraal in het plan van aanpak staat een persoonsgerichte aanpak van de doelgroep, gebaseerd op een sluitende keten van opvang, hulpverlening en zorg. De gemeente wordt geacht in dit proces de regie te voeren en tot sluitende afspraken met partijen (o.a. het zorgkantoor, de woningcorporaties en zorgaanbieders) te komen. Het plan bevat een aantal afspraken en instrumenten die worden ingezet om de gestelde doelen te bereiken.

Parallel hieraan zijn per 1-1-2007 de AWBZ-middelen voor de Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ) naar de centrumgemeenten overgeheveld, met de Wet Maatschappelijke Ondersteuning als wettelijke basis. De OGGZ richt zich op mensen met complexe problematiek die doorgaans niet uit zichzelf om hulp vragen (ook wel zorgmijders genoemd). De OGGZ-middelen zijn m.n. bedoeld voor activiteiten die ten dienste staan van de toeleidingsfunctie naar de zorg, te weten het signaleren, opsporen, contact leggen en houden, het toeleiden zelf en de ongevroegde nazorg (om terugval te voorkomen). Gezien de grote verwevenheid tussen Stedelijk Kompas en de beleidsontwikkeling rond de OGGZ is de notitie OGGZ bij het Stedelijk Kompas gevoegd. Een beleidsvisie voor de beleidsterreinen maatschappelijke opvang en verslavingsbeleid maakt onderdeel uit van de Beleidsnota WMO.

Een (voorlopig) voorstel voor de inzet van de extra OGGZ-middelen is opgenomen in de Startnotitie OGGZ. Financieel uitgangspunt voor het Stedelijk Kompas vormt de doeluitkering MO/VB/OGGZ aangevuld met de gemeentelijke middelen die voor deze beleidsterreinen worden ingezet. Het rijk heeft de centrumgemeenten extra AWBZ-middelen in het vooruitzicht gesteld om lacunes in het zorgaanbod te kunnen realiseren. De Stedelijke kompassen zullen ook het uitgangspunt vormen voor de door het rijk gewenste herverdeling van de gelden voor MO/VB/OGGZ over de centrumgemeenten vanaf 2009. Beoogd wordt te komen tot een vraaggestuurd verdeelmodel met aandacht voor preventie en het belonen van goed gedrag (d.w.z. een hoge gemeentelijke bijdrage). De intentie is het nieuwe model met ingang van 2009 gefaseerd in te voeren. De consequenties hiervan voor de regio Kop van Noord-Holland zijn op dit moment nog niet te overzien.

Werd aanvankelijk beoogd het Stedelijk Kompas eind 2006 af te ronden, voor het proces bleek belangrijk meer tijd noodzakelijk. Dit gold voor alle centrumgemeenten, die bij het maken van het Stedelijk Kompas enige begeleiding hebben gekregen van de Vereniging voor Nederlandse Gemeenten. Uiteindelijk hopen (bijna) alle gemeenten het Stedelijk Kompas voor 1 april 2008 te kunnen indienen.

Stappen tot dusver

Na de vaststelling van de bestuursopdracht Stedelijk Kompas in 2006 zijn door de gemeente verschillende stappen gezet:

- instelling ambtelijke werkgroep Stedelijk Kompas bestaande uit vertegenwoordigers van alle bij het Kompas betrokken afdelingen en de wethouder;
- inventarisatie doelgroep Stedelijk Kompas en behoeftenonderzoek door GGD, aangevuld met quick scan zwerfjongeren door Primo;
- quick scan maatschappelijk opvang/verslavingsbeleid/OGGZ door de gemeente Den Helder in nauw overleg met alle relevante maatschappelijke organisaties en de belangrijke woningcorporaties (verenigd in de adviescommissie maatschappelijke opvang) en de regiogemeenten.

Eén en ander heeft tenslotte geleid tot bijgaand Stedelijk Kompas en Startnotitie OGGZ, documenten die als gevolg van het langdurige en uitgebreide voortraject een breed draagvlak hebben.

Vooruitlopend op de vaststelling van de notitie OGGZ heeft de gemeente in overleg met regiogemeenten overigens in 2007 al besloten de bestaande basisvoorzieningen OGGZ in de regio te continueren, nl. het Meldpunt Vangnet en Advies en het team bemoeizorg van de GGD.

Als voorschot op beleidsvorming is al besloten:

- een coördinatiepunt (met veldregisseur) in te richten bij de GGD;
- een deel van de extra OGGZ-middelen aan te wenden voor de versterking van de dak- en thuislozenopvang;
- de GGZ een bijdrage te verlenen voor het continueren van de OGGZ-inzet vanuit de wijkteams (ten behoeve van de toeleiding van mensen met psychische problematiek naar de zorg).

Het coördinatiepunt zal in het kader van het Stedelijk Kompas de regiotaak van de gemeente op systeemniveau uitvoeren. Het zal tevens gaan functioneren als lokaal meldpunt voor cliënten en de voortgang van de trajecten volgen totdat de persoon kan worden uitgeschreven (zie ook 5.1. Stedelijk Kompas en instrument 2).

Stedelijk Kompas

Op basis van diverse documenten wordt in het Kompas de doelgroep in kaart gebracht, waarbij het zowel gaat om feitelijk en residentieel daklozen (mensen die op straat leven dan wel – tijdelijk - in maatschappelijke opvangvoorzieningen verblijven), als om de bredere doelgroep van potentieel daklozen (mensen die het gevaar lopen dakloos te worden).

Op basis van een quick scan worden vervolgens de lacunes in het huidige aanbod benoemd. In het financieel hoofdstuk worden de extra kosten in beeld gebracht.

In de lijn van de doelstellingen van de vier grote steden worden als doestellingen geformuleerd:

- A. De huidige feitelijk en residentieel daklozen en degenen die er vanaf nu nog bijkomen zitten in 2014 in een traject; van de groep marginalen (of potentieel daklozen) is de woon- en begeleidingsbehoefte in beeld gebracht, met waar mogelijk en wenselijk aansluitend traject op maat (streefcijfer 80%).
- B. Dak- en thuisloosheid tengevolge van uithuiszetting komt (vrijwel) niet meer voor.
- C. Dakloosheid tengevolge van detentie of afwenteling door andere instellingen komt (vrijwel) niet meer voor;
- D. Het voorzieningenniveau (aan zorg en hulpverlening, begeleiding, dagbesteding/werk, sociaal-culturele activiteiten en woon- en verblijfsvormen) in de regio is toereikend om alle trajectplannen te kunnen realiseren.
- E. Bij een groot deel van de doelgroep is overlastgevend gedrag verminderd.

Operationele doelstellingen zijn gericht op het officieel starten met het coördinatiepunt op 1 oktober 2008, het implementeren van de verschillende instrumenten uiterlijk per 1 april 2009, het afsluiten van een samenwerkingsovereenkomst met het zorgkantoor in 2009 en het opstellen van meerjarige zorgbehoefteplannen en een huisvestingsprogramma in 2009.

In een bijlage bij het Kompas een beschrijving van de verschillende instrumenten die moeten worden geïmplementeerd in het kader van het Stedelijk Kompas, waar mogelijk met een beschrijving van de lokale/regionale stand van zaken. De instrumenten betreffen zowel bestaand, als nog te ontwikkelen beleid voor kwetsbare inwoners op vier leefgebieden: zorg en ondersteuning, inkomen en schulden, passende woonruimte en toeleiding naar (vrijwilligers)werk of dagbesteding. Een instrument betreft ook het omgaan met privacywetgeving.

Startnotitie OGGZ

De Openbare Geestelijke Gezondheidszorg betreft de zorg voor mensen met vaak complexe meervoudige problematiek, die zich niet zelfstandig met een hulpvraag tot hulpverleningsorganisaties wenden. De groep wordt ook wel aangeduid als zorgmijders. Sinds januari 2007 is de OGGZ ondergebracht bij de WMO, hoewel de taak voor de gemeente niet nieuw is.

In de notitie wordt een beeld gegeven van de doelgroep van de OGGZ, het reeds vastgestelde beleid in de Kop van Noord-Holland en de OGGZ-aanpak tot dusver. Aansluitend bij de in het Stedelijk Kompas geformuleerde knelpunten en lacunes worden vervolgens een tiental speerpunten beschreven en actiepunten voor de periode 2008-2011 benoemd.

Voor een deel van de knelpunten en actiepunten geldt dat ze met de reeds beschikbare middelen kunnen worden uitgevoerd (bv. optimaliseren schuldhulpverlening en verbeteren van de afstemming en samenwerkingsafspraken tussen verschillende partijen). Voor een ander deel van de punten geldt dat extra AWBZ-inzet noodzakelijk is (m.n. de duurzame zorg of woonvormen voor mensen met meervoudige problematiek) of naar extra gemeentelijke middelen dient te worden gezocht (bv. extra vormen van dagbesteding/sociale activering in het kader van de plannen voor de verbeteren van het stadshart).

De OGGZ-middelen zijn als reeds aangegeven m.n. bedoeld voor de toeleiding naar de zorg (inclusief signaleren, opsporen, contact leggen) en de ongevroegde nazorg om terugval te voorkomen. Aanvullend op de al in 2007 genomen besluiten over de besteding van het OGGZ-budget als bovengeschetst, wordt voorgesteld de resterende OGGZ-gelden aan te wenden voor:

- continueren formatie veldregisseur (1 fte) tot eind 2009;
- kosten startconferentie gekoppeld aan officiële opening coördinatiepunt;
- aanschaf en onderhoud cliëntvolgsysteem coördinatiepunt (bij voorkeur i.s.m. andere centrumgemeenten in Noord-Holland Noord);
- nazorg ex-gedetineerden (voorlopig pilot voor twee jaar);
- noodopvang gezinnen (voorlopig 1 woning).

Na vaststelling notitie door college wordt offertetraject met betrokken organisaties opgestart.

In 2009 dient te worden besloten welke formatie voor continuering coördinatiepunt nodig is vanaf 2010. Na de pilot nazorg ex-gedetineerden dient, bij gebleken succes, naar structurele financiering van deze voorziening te worden gezocht.

2. Gevolgen

Financieel

Financieel uitgangspunt voor het Stedelijk Kompas vormt de doeluitkering MO/VO vanaf 1-1-2007 aangevuld met extra OGGZ-middelen en de voor deze beleidsterreinen beschikbare gemeentelijke middelen (op het niveau van 2007).

In onderstaand schema zijn de financiële implicaties van bovenstaand voorstel voor de verdeling van de extra OGGZ-gelden voorlopig in beeld gebracht voor 2007 en volgende jaren. Voor de nieuw op te starten activiteiten gaat het voorsnog om begrote bedragen. Na besluitvorming door het college zal offertetraject starten voor projecten 2008. Op basis van beleid en uitgebrachte offertes zal college vervolgens een besluit nemen en de gemeenteraad in de gelegenheid stellen haar wensen en bedenkingen kenbaar te maken.

UITGAVEN	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Extra budget OGGZ	327.556	327.556	327.556	327.556	327.556	327.556
Reeds genomen besluiten:						
Veldregisseur GGD	12.000	82.196	82.196 + PM	P.M.	P.M.	P.M.
Versterking dak- en thuislozenopvang	70.333	94.898	94.898	94.898	94.898	94.898
OGGZ-inzet vanuit de GGZ-wijkteams	69.372	72.450	72.450 + PM	72.450 + PM	72.450 + PM	72.450 + PM
Inzet Blijf ASHG		6.000				
Garantiesubsidie project begeleid wonen St. Modheo		32.400				
Voorstel nieuwe activiteiten:						
Kosten startconferentie		5.000				
Aanschaf en onderhoud cliëntvolgsysteem*		40.000	7.250	7.250	7.250	7.250
Nazorg ex-gedetineerden		75.000	75.000	P.M.	P.M.	P.M.
Noodopvang gezinnen			16.000	P.M.	P.M.	P.M.
Preventieve woonbegeleiding			P.M.	P.M.	P.M.	P.M.
Bijdrage uitvoeringsorganisatie		P.M.	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.
Totale uitgaven	151.705	407.944	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.
Voorziening	175.851	95.463	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.

*) Kosten cliëntvolgsysteem zijn voorlopig begroot op € 40.000. Omdat ook de Gemeente Alkmaar (en wellicht) Hoorn op termijn tot aanschaf van een dergelijk systeem zullen besluiten dat naar alle waarschijnlijkheid ook door GGD Hollandsnoorden zal worden beheerd, wordt ervan uitgegaan dat deel kosten ook door deze gemeente(n) zullen worden gedragen.

In 2009 dient, als eerder aangegeven, te worden besloten welke formatie voor continuering coördinatiepunt nodig is vanaf 2010. Na de pilot nazorg ex-gedetineerden dient, bij gebleken succes, naar structurele financiering van deze voorziening te worden gezocht.

Er rust nog een taakstelling op het gemeentelijk budget MO/VB/OGGZ en VO van € 20.000 in 2009 oplopend tot € 60.000 in 2011. In 2008 zal worden gezien hoe nadere uitwerking aan dit voorstel kan worden gegeven.

In de loop van 2008 zal ook duidelijk worden wat de consequenties van de door het rijk beoogde vanaf 2009 gefaseerd in te voeren herverdelingsoperatie van de gelden voor maatschappelijke opvang/verslavingsbeleid/OGGz over centrumgemeenten voor de gemeente Den Helder zullen zijn. Mogelijk zal dit tot aanpassing van de budgetten 2009 moeten leiden.

Ook de financiële consequenties voor de gemeente van een tweetal andere ontwikkelingen zijn nog niet geheel te overzien, nl.:

- de afschaffing per 1-1-2008 van de AWBZ-grondslag psychosociaal en de overheveling van deze zorg naar gemeenten;
- de invoering van een nieuwe financieringsstructuur in de zorg: de Diagnose Behandel Combinatie.

Voor het realiseren van AWBZ-gefinancierde voorzieningen Kompas (m.n. duurzame zorg of woonvormen) geldt dat hiervoor pas mogelijkheden ontstaan als zorgkantoor hiervoor door het rijk extra productie is toegekend, dan wel zorgkantoor bereid gevonden wordt hiervoor reguliere groeiimte vrij te maken.

Juridisch

Een besluit voor m.b.t. de inzet van middelen voor de veldregisseur, de OGGZ-inzet vanuit de wijkteams en de versterking van de wijkteams is reeds genomen. Omdat het hier een uitbreiding van al bestaande subsidierelaties betreft, of omdat er voor de diensten die worden geleverd in de regio geen andere aanbieders aanwezig zijn, is dit in overeenstemming met de Nota Best Besteed en is aanbesteding niet aan de orde.

Personeel en ondernemingsraad

n.v.t.

EU

n.v.t.

ICT

n.v.t.

Communicatief

Extern:

Hoe wordt de burger geïnformeerd?

Persbericht:

Concept is bijgevoegd.

Intern:

Raad wordt geïnformeerd door middel van:

- B&W-notulen en raadsinformatiebrief

Personeel wordt geïnformeerd door middel van:

- n.v.t.

3. Verdere procedure

Voor 1 april zijn concept-Stedelijk Kompas en concept-startnota OGGZ bij het Ministerie ingediend. Zodra besluitvorming door het college heeft plaatsgevonden zal dit schriftelijk aan het Ministerie worden gemeld. Stedelijk Kompas OGGZ-notitie zullen tevens aan de colleges/raden van de overige gemeenten in de Kop van Noord-Holland worden voorgelegd, met eigen op gemeente toegespitst advies.

Aan GGD zal verzocht worden offerte in te dienen voor voortgang functie veldregisseur (november 2008 t/m 2009), kosten startconferentie en aanschaf en onderhoud cliëntvolgsysteem (bij voorkeur aan te schaffen in samenwerking met overige centrumgemeenten Noord-Holland Noord).

Aan GGZ is al verzocht offerte indienen voor continuering OGGZ-inzet vanuit de GGZ wijkteams.

Aan St. Modheo wordt verzocht offerte en uitvoeringsplan in te dienen voor realiseren noodopvang gezinnen.

Aan Veiligheidshuis wordt verzocht offerte en uitvoeringsplan in te dienen voor pilot nazorg ex-gedetineerden (bij voorkeur onder te brengen bij Veiligheidshuis, wanneer rijk en gemeente kiezen voor continuering van deze voorziening).

O.g.v. beleid en uitgebrachte offertes zal college besluit nemen over de inzet van de OGGZ-middelen en de gemeenteraad in de gelegenheid stellen hun wensen en bedenkingen kenbaar te maken.

4. Relatie met Strategische Visie

Er is een directe relatie met doelstelling 2 van de Strategische visie: het tegengaan van sociale zwakte door inwoners maatschappelijk betrokken te krijgen.

5. Wijze van totstandkoming

Medio 2006 is door college bestuursopdracht vastgesteld. Onderzoeksgegevens over de doelgroep zijn verzameld door GGD en Primo. Quick scan aanbod en lacunes/knelpunten, Concept-Stedelijk Kompas en concept-startnotitie OGGZ zijn in nauw overleg met maatschappelijke organisaties en regiogemeenten tot stand gekomen.

6. Bijlagen

Bijgevoegd zijn:

- Bestuursopdracht Stedelijk Kompas
- Concept-Stedelijk Kompas
- Concept-startnotitie OGGZ
- Raadsinformatief ~~voorstel~~ *voorstel + besluit*
- Persbericht.